

Til Sundhedsminister Magnus Heunicke og Folketingets Sundhedsudvalg

Genovervej placeringen af den 4. akutlægehelicopter - der er brug for en "time out".

Undertegnede læger i Den Landsdækkende Akutlægehelicopter ønsker med dette brev at udtrykke vores faglige bekymring for konsekvenserne af den planlagte placering af den 4. akutlægehelicopter.

Vi beder om, at Sundhedsministeren og Folketingets Sundheds- og ældreudvalg genovervejer placeringen af den 4. akutlægehelicopter. Placeringen strider imod de faglige anbefalinger og erfaringerne fra driften af de øvrige helikoptere.

Vi henstiller til at bygnings- og flytteplaner stilles i bero - en time out - hvorved der levnes mulighed for at træffe en faglig velbegrundet beslutning. Dette vil tilgodese patienter og regioner i Danmark samt anvende de betydelige midler mest hensigtsmæssigt i et nationalt perspektiv.

- 0 -

Den Landsdækkende Akutlægehelicopter blev etableret i oktober 2014 med 3 døgndækkende helikoptere i Skive, Billund og Ringsted. Ved finanslovsaftalen 2018, blev der afsat midler til at udvide den eksisterende ordning med en 4. akutlægehelicopter.

Forudsætningen for denne ekstra akutlægehelicopter er, at den skal have base i den nordlige del af landet, hvor det forventes, at den vil kunne medvirke til at nedbringe responstiden i denne del af landet, ligesom de 3 øvrige akutlægehelicoptere i højere grad kan sikre dækning i øvrige dele af landet.

Styregruppen for den landsdækkende akutlægehelicopter udførte et grundigt analysearbejde i samarbejde med ingeniørfirmaet Rambøll ift. placering af basen for den 4. helikopterbase. Man inddrog sundhedsfaglige og flyoperative driftserfaringer. Resultatet af dette arbejde, var en anbefaling med 4 døgndækkede akutlægehelicoptere placeret nær Brovst i Jammerbugt kommune, i Herning kommune, Assens kommune og Ringsted kommune - altså en omplacering af de eksisterende baser i Billund og Skive, nyetablering af en nordlig base, mens basen i Ringsted forblev på sin nuværende placering.

Denne fordeling sikrer en robust akutlægehelicopterdækning af hele Danmark, med særlig fokus på de områder af landet, herunder øerne, som har langt til specialiseret behandling. Et vigtigt element i rapportens konklusion er muligheden for, at helikopterberedskaberne kan "dække af" for hinanden, dvs. søge at undgå, at en hel landsdel er uden helikopterdækning, når en helikopter er på mission.

Danske Regioner var enige i Styregruppens konklusioner og anbefalede Sundheds- og Ældreministeriet at følge rapportens anbefalinger. Den daværende regering og støttepartier fulgte imidlertid ikke rapportens anbefalinger og traf en politisk aftale om placering af basen ved Saltum uden samtidig flytning af de jyske baser.

På rekordtid blev materiel indkøbt og nyt personale rekrutteret og uddannet, og den 4. akutlægehelicopter var operativ 1. januar 2019 fra en midlertidig base i Aalborg lufthavn. Den mere præcise placering i Saltum er fundet efter endnu et analysearbejde i Styregruppen og forventes operativ i 2021.

- 0 -

Vi er meget bekymrede for den valgte løsning af flere årsager:

- Placeringen af basen i Saltum uden samtidig flytning af de øvrige baser strider fundamentalt mod ordningens overordnede og fornemste mission:
  - o At tilføre specialiseret lægebistand til områder hvor tid og geografi tilsiger det, som en integreret del af den præhospitale indsats.
  - o At sikre hurtig lægehjælp til borgere i en akut situation og hurtig transport til højt specialiseret behandling.
- Placeringen følger ikke de nye sundhedsfaglige anbefalinger fra Sundhedsstyrelsen.
  - o Sundhedsstyrelsen har udsendt høringsudgave af **Sundhedsindsats ved akut opstået sygdom og skade**. I denne anbefales, at placeringen af akutlægehelikopteren skal være begrundet i nationale faglige principper, og skal ses i sammenhæng med øvrige præhospitale enheder, herunder tage hensyn til geografi, trafikforhold, befolkningstæthed, sygdoms- og skademønstre, samt biler og helikopteres indbyrdes placering.

Erfaringerne med driften af Akutlægehelikopteren fra den midlertidige base i Ålborg viser en ujævn fordeling i antallet af missionerne

- 2019: Aalborg 806, Skive 1123, Billund 1180, Ringsted 1048.
- 2020 (maj): Aalborg 264, Skive 426, Billund 400, og Ringsted 394.

Basen i Aalborg har således kun ca. 65% missioner af gennemsnittet for de tre øvrige baser.

De tre øvrige baser er alle højt belastet med flere missioner ofte af længere varighed, hvilket resulterer i at tilgængeligheden for øvrige tre beredskaber bliver lavere for andre syge patienter i samme primære område.

Placeringen i Saltum uden samtidig flytning af øvrige jyske baser vil efterlade akut kritisk syge og tilskadekomne borgere i Sønderjylland, Ærø og Bornholm med utilstrækkelig akutlæge-helikopterdekning i situationer hvor behovet for avanceret præhospital behandling og hurtigt transport til højt specialiseret hospitalsbehandling er størst. Patienter i det sydlige og vestlige Danmark, dvs. Sønderjylland, Ærø, Langeland og Bornholm, med alvorlige og livstruende skader, f.eks. trafikulykker, blodpropper i hjerne- og hjerte og patienter med hjertestop, vil dermed få et dårligere tilbud end patienter fra andre dele af landet.

- Placeringen af helikopterbasen i Saltum udgør en betydelig flyoperativ udfordring og kan medføre en patientrisiko.
  - o Forsvarets skydeområde "Tranum" ligger tæt ved basen og er aktivt ca. 180 dage om året. Ved missioner i Thy området vil transporttiden ofte øges markant da man vil være tvunget til at flyve rundt om området fordi det ikke er muligt at lukke det med så kort varsel som omstændighederne kræver. For de mest syge og ofte tidskritiske patienter kan det medføre en ringere behandling og i værste fald medvirke til en øget dødelighed.
  - o Ved flytning til Saltum vil transporttiden til Djursland overstige 40 minutter.
  - o Placeringen i Saltum vil gøre at man under gængse vejrforhold (20 minutter i "normalvind") vil nå færre patienter inden for samme tid. Der bor 65.000 borgere i Thy mod 15.000 i det nordligste Vendsyssel, som har en lægebil ved Hjørring sygehus inden for kort køreafstand.

Vi beder om, at Sundhedsministeren og Folketingets Sundheds- og ældreudvalg genovervejer placeringen af den 4. akutlægehelicopter. Placering af den 4. akutlægehelicopter i Saltum uden omplaceringer af de øvrige jyske baser strider imod vores mission og faglighed. Vi henstiller til at bygnings- og flytteplaner sættes i bero - en time out - og beslutningen om de fire beredskabers placering genovervejes. Sundhedsstyrelsens nye anbefalinger for den akutte sundhedsindsats på tværs af det samlede sundhedsvæsen bør selvfølgelig inddrages i den endelige beslutning.

Med venlig hilsen

Overlæge Søren Steemann Rudolph

Overlæge Jesper Dirks

Overlæge Torben Krabbe Lastrup

Overlæge Mads Vandborg

Den Landsdækkende Akutlægehelicopter

Med støtte fra lægerne i den Den Landsdækkende Akutlægehelicopter

Overlæge Lasse Høgh Andersen

Overlæge Claus Skak

Afdelingslæge Jan Pallesen

Afdelingslæge Jonas Binzer

Overlæge Mads Rasmussen

Overlæge Søren Loumann Nielsen

Overlæge Jan Krog

Afdelingslæge Lars Lawrence

Overlæge Peter Martin Hansen

Overlæge Lars Dahlgaard Hove

Overlæge Jakob Kjersgaard Johansen

Overlæge Christian Fenger-Eriksen

Overlæge Thomas Bech Jørgensen

Overlæge Marianne Rohde

Overlæge Jens Aage Kølsen Petersen

Overlæge Jesper Byrdorf

Overlæge Søren Hestad

Overlæge Jacob Steinmetz

Overlæge Sanne Bjerre

Afdelingslæge Klaus Ulrik Koch

Overlæge Henrik Jørgensen

Overlæge Dennis Köhler

Overlæge Charlotte Barfod

Overlæge Steen Barnung

Overlæge Rikke Mærkedahl

Overlæge Maren Tarpgaard

Overlæge Rico Schou

Overlæge Jens Stubager Knudsen

Overlæge Thomas Heide Dissing

Overlæge Michael Dahl

Overlæge Poul Lenler-Petersen

Referencer

<https://www.ft.dk/samling/20171/spoergsmaal/s668/index.htm>

<https://www.regioner.dk/services/nyheder/2018/maj/nye-baser-til-laegehelikoptere-kan-sikre-patienter-hurtigere-akut-hjaelp>

https://www.regioner.dk/media/8646/analyse_effektive-helikopterdaekning.pdf

<https://www.regioner.dk/services/nyheder/2018/juni/ny-akutlaegehelikopter-i-nordjylland-boer-placeres-bedre>

<https://www.akutlaegehelikopter.dk/siteassets/om-os/historie/afrap-vedr-en-evt-varig-akutlaegehelikopterordning.pdf>

https://prodstoragehoeringspo.blob.core.windows.net/d8f6e670-2162-4776-abfa-4522399228cd/Høringsudkast_Anbefalinger%20for%20den%20akutte%20sundhedsindsats.pdf

<https://www.sst.dk/da/Nyheder/2019/Akutanbefalinger-i-hoering>

<https://nau.rn.dk/service/nyhedsbase/nyhed?id=4d3ac956-0ac8-4f64-badf-25aa343032a5>

<https://rn.dk/politik/se-regionraadsmoder>